ISSN 2524-0986

iScience®

ACTUAL SCIENTIFIC RESEARCH IN THE MODERN WORLD

INTERNATIONAL SCIENCE JOURNAL

Issue 5(85)
Part 4

Pereiaslav
2022

ACTUAL SCIENTIFIC RESEARCH IN THE MODERN WORLD

ISSUE 5(85)
Part 4

May 2022

INTERNATIONAL SCIENCE JOURNAL

Publishing schedule: 12 times/year (monthly)
Published since June 2015

Included in scientometric databases:

Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?user=JP57y1kAAAAJ&hl=uk
Бібліометрика української науки
http://nbuviap.gov.ua/bpnu/index.php?page_sites=journals
Index Copernicus
http://journals.indexcopernicus.com/++++,p24785301,3.html

Pereiaslav

Issue 5(85) p. 4 ISSN 2524-0986

UDC 001.891(100) «20»
BBK 72.4
A43

Editorial board:

O. Bazaluk	Doctor of Philosophical Sciences, Professor (Ukraine)
I. Dobroskok	Doctor of Pedagogic Sciences, Professor (Ukraine)
S. Kabakbayev	Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor (Kazakhstan)
G. Musabekova	Doctor of Pedagogic Sciences, Professor (Kazakhstan)
I. Smyrnov	Doctor of Geographic Sciences, Professor (Ukraine)
O. Isak	Doctor of Sociological Sciences (Moldova)
Lyu Bincya	Doctor of Art Criticism (CPR)
V. Tamulet	Doctor of Historical Sciences (Moldova)
S. Brynza	Doctor of Juridical Sciences, Professor (Moldova)
A. Tykhon	Doctor of Medical Sciences (Moldova)
A. Goriashenko	Doctor of Pedagogic Sciences (Moldova)
G. Alieve-Kengerli	Doctor of Philological Sciences, Professor (Azerbaijan)
A. Aidosov	Doctor of Technical Sciences, Professor (Kazakhstan)
T. Lozova	Doctor of Technical Sciences, Professor (Ukraine)
O. Sydorenko.	Doctor of Technical Sciences, Professor (Ukraine)
A. Egiazarian.	Doctor of Pedagogic Sciences, Professor (Armenia)
Z. Aliev	Doctor of Agricultural Sciences, Professor, (Azebaijan)
K. Partoev	Doctor of Agricultural Sciences, Professor (Tajikistan)
L. Tsibulko.	Doctor of Pedagogic Sciences, Professor (Ukraine)
M. Baimukhamedov	Doctor of Technical Sciences, Professor (Kazakhstan)
M. Musabayeva	Doctor of Geographic Science, Professor (Kazakhstan)
Z. Kabylbekova	Doctor of Pedagogic Sciences, Professor (Kazakhstan)
N. Kheladze	Candidate of Chemical Sciences (Georgia)
J. Talaspayeva	Candidate of Philological Sciences, Professor (Kazakhstan)
B. Chernov	Candidate of Pedagogic Sciences, Professor (Ukraine)
V. Amrakhov	Candidate of Economic Sciences, docent (Azerbaijan)
K. Mkrtchian.	Candidate of Technical Sciences, docent (Armenia)
V. Stati	Candidate of Juridical Sciences, docent(Moldova)
K. Bugaevskyi	Candidate of Medical Sciences, docent (Ukraine)
G. Tsybulko	Candidate of Pedagogic Sciences, docent (Ukraine)
N. Iaronova	Candidate of Technical Sciences (Uzbekistan)

Actual scientific research in the modern world // Journal. - Pereiaslav, 2022. - Issue 5(85), p. 4 – 187 p.

Language: українська, русский, english, казақша, o'zbek, limba română.

UDC 001.891(100) «20»
BBK 72.4
A43

© NGO THE INSTITUTE FOR SOCIAL TRANSFORMATION, 2022
© Authors, 2022

TABLE OF CONTENTS

SECTION: PEDAGOGY

Gabdullina Zarina Yeslyambekovna (Kokshetau, Kazakhstan)
TEACHING ONLINE: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES 6
Gurcova Maria Vladimir (Chisinau, Moldova)
THE PANDEMIC COVID-19 AND ITS CONSEQUENCES ON PERFORMING
ABILITY AND SKILLS FOR STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS... 10
Kozar Yuriy Yu., Minkova Olga H. (Melitopol, Ukraine)
COMPETENCY-BASED APPROACH TO THE TRAINING OF FUTURE LAWYERS
IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.. 19
Kurkebayeva Nurgul Aldabergenovna (Aktobe, Kazakhstan)
THE USE OF MODERN TECHNOLOGY IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES ... 24
Saididrakhimova Dilfuza Sayidmakhamadzhanovna,
Kudaiberdieva Guldana Mamirzhanovna,
Talgatbek kyzy Zhyldyz (Osh, Kyrgyzstan),
Abdyrakmanova Gulsun Mamatovna (Batken, Kyrgyzstan)
METHODOLOGY OF SCIENCE AND INNOVATIVE ACTIVITIES........................... 28
Sipuldina Zhumabike Kakimzhanovna, Orolbek E.
(Nur-Sultan, Kazakhstan)
USING GAMIFICATION TO ENHANCE SECOND LANGUAGE LEARNING 35
Zhilkibayeva Almira Kairatovna, Novitskaya Yulia V.
(Oskemen, Kazakhstan)
USING THE QUIZLET APP IN ENGLISH LESSONS AS A MEANS
OF TEACHING VOCABULARY AND INCREASING MOTIVATION 38
Ахметова Галина Юрьевна, Колышкина Светлана Владимировна
(Караганда, Казахстан)
СТРЕСС КАК ФАКТОР СНИЖЕНИЯ УСПЕШНОСТИ
ВЫПОЛНЕНИЯ СОР СОЧИ 42
Баку Виктория Тимофеева, Аюпова Лиана Маратовна
(Караганда, Казахстан)
РОЛЬ ДИДАКТИЧЕСКОЙ ИГРЫ В УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОМ
ПРОЦЕССЕ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ 45
Бекбауова Алтыншаш Упуқызы, Ғилманова Нұрайна Тасқалиқызы
(Ақтөбе, Қазақстан)
CLIL ТЕХНОЛОГИЯСЫН АЛГЕБРА ПӘНІН ОҚЫТУДА ҚОЛДАНУ ЕРЕКШЕЛІГІ 48
Белекова Карамат Каратаевна, Сагынбаева Турсунай
(Ош, Кыргызстан)
КЫРГЫЗСТАНДЫН ЖОГОРКУ БИЛИМ БЕРҮҮ
СИСТЕМАСЫНДАГЫ РЕФОРМАЛАРЫ 58
Белекова Карамат Каратаевна, Бекмаматова Гулазык
(Ош, Кыргызстан)
ЖОГОРКУ ОКУУ ЖАЙЫНДАГЫ ОКУУ ПРОЦЕСИНДЕ
МУЛЬТИМЕДИЯЛЫК ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ КОЛДОНУУ 64

Гуранская Снежана Станиславовна, Капинос Наталья Валериевна (Караганда, Казахстан)
РАЗВИТИЕ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ У УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ 69

Дуванаева К. Т., Атаханова Дурдона Юлдашалиевна, Махамаджанова Минурахон Абдулхаевна (Ош, Кыргызстан)
ОРГАНИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ УЧАЩИХСЯ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ 73

Есет Аяулым Дастанқызы (Караганда, Казахстан)
ОРТА МЕКТЕПТЕ ШЕТ ТІЛІН ОҚЫТУДЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ 81

Жапарова Айжан (Нур-Султан, Казахстан)
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ РОЛЕВЫХ ИГР НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА 86

Иванова Наталья Юрьевна, Олексюк Марина Анатольевна (Караганда, Казахстан)
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИГРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА УРОКАХ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ КАК СРЕДСТВО ЭФФЕКТИВНОСТИ ОБУЧЕНИЯ 89

Калелова Жадыра Уатаевна (Талдыкорган, Казахстан)
ЗАМАНАУИ БІЛІМ БЕРУДЕГІ АРТЫҚТЫШЫЛЫҚТАР МЕН КЕМШІЛІКТЕР 93

Кенжебекова Ж. А., Балапанова К. Ж. (Караганда, Казахстан)
ШЕТЕЛ ТІЛІН ОҚЫТУДА СТУДЕНТТЕРДІҢ СЫН ТҰРҒЫСЫНАН ОЙЛАУ ҚАБІЛЕТІН ДАМЫТУ 99

Ковтунова Елена Геннадьевна, Петрухина Светлана Ильинична (Караганда, Казахстан)
ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ МАТЕМАТИЧЕСКОЙ ГРАМОТНОСТИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ 106

Кудрявцева Тетяна Олексіївна, Кудрявцев Антон Андрійович (Харків, Україна)
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ: ПЕДАГОГІЧНИЙ І ЗДОРОВ’ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИЙ АСПЕКТИ 110

Кусмарцева Наталья Фридовна (Караганда, Казахстан)
СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ 114

Кушбакова Рахат, Дарбанов Беркут (Джалал-Абад, Кыргызстан)
УЧЕТ ПРИНЦИПОВ ОБУЧЕНИЯ НЕРОДНОМУ (ИНОСТРАННОМУ) ЯЗЫКУ ПРИ ИСПОЛЬЗОВАНИИ РАЗЛИЧНЫХ МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ 118

Кушбакова Рахат, Дарбанов Беркут (Джалал-Абад, Кыргызстан)
ВЛИЯНИЕ РАЗНЫХ ФАКТОРОВ НА ВЫБОР МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ 126

Маккамбай кызы Райкан, Дарбанов Беркут (Джалал-Абад, Кыргызстан)
ПЛАНИРОВАНИЕ ЗАНЯТИЙ, ЭКСПЕРИМЕНТ, МОТИВАЦИЯ ПРИ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ 135

Маккамбай кызы Райкан, Дарбанов Беркут
(Джалал-Абад, Кыргызстан)
КОММУНИКАТИВНЫЙ МЕТОД ОБУЧЕНИЯ
ПРИ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ 142
Петенева Людмила Петровна, Пестова Инна Борисовна
(Караганда, Казахстан)
ФОРМИРОВАНИЯ НАВЫКОВ БЕГЛОГО ЧТЕНИЯ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ 149
Проценко Андрій Анатолійович, Котова Олена Володимирівна,
Суханова Ганна Петрівна, Кирієнко Олександр Геннадійович
(Мелітополь, Україна)
ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ 152
Проценко Андрій Анатолійович, Котова Олена Володимирівна
Кирієнко Олександр Геннадійович, Суханова Ганна Петрівна
(Мелітополь, Україна)
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ЯК ОСНОВА І КРИТЕРІЙ ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ 156
Сабирова Райхан Шайхышевна, Уалибекова Анеля Даулетбековна
(Қарағанды, Қазақстан)
ПЕДАГОГТЕРДІҢ ӘЛЕУМЕТТІК ИНТЕЛЛЕКТІСІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ
ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ШАРТТАРЫ 161
Сухенко Ольга Валеріївна (Харків, Україна)
ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ 165
Токоев Асилбек Азизбекович, Илиязов Жоодарбек Искендерович,
Сариева Дарика Жумановна (Ош, Кыргызстан)
РЕАЛИЗАЦИЯ ПРИНЦИПОВ ЛИЧНОСТИ ОРИЕНТИРОВАННОГО
ОБУЧЕНИЯ В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ 168
Сарибекян Меланя Геворговна (Джрапи, Армения)
СРЕДСТВА И ФОРМЫ ПРОЦЕССА СОЦИАЛИЗАЦИИ МЛАДШИХ
ШКОЛЬНИКОВ В СЕЛЬСКОЙ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ШКОЛЕ 174
Мурадян Светлана Сергеевна, Барсегян Лиана Мартиковна
(Ереван, Армения)
ПРИМЕНЕНИЕ МАНДАЛОТЕРАПИИ В КОРРЕКЦИОННО-РАЗВИТОЙ
РАБОТЕ С ДЕТЬМИ С НАРУШЕНИЕМ СЛУХА 180
Nurgabdenova Gulnaz, Zhumabaeva M. (Karaganda, Kazakhstan)
ARTICLE ORGANIZATION OF SPECIAL CONDITIONS FOR JOINT PLAY
ACTIVITIES OF PRESCHOOLERS WITH VARIOUS DEVELOPMENTAL
DISORDERS 184

УДК 37

Калелова Жадыра Уатаевна
І. Жансүгіров атындағы Жетісу университеті,
Гуманитарлық факультет, Әлеуметтік-гуманитарлық
бағыт бойынша білім беру бағдарламалары
магистр, оқытушы
(Талдыкорган, Казахстан)

ЗАМАНАУИ БІЛІМ БЕРУДЕГІ АРТЫҚТЫШЫЛЫҚТАР МЕН КЕМШІЛІКТЕР

Аннотация. *Мақалада заман талабына сай оқытудың жаңа инновациялық технологияларының артықшылықтары мен кемшіл тұстары қарастырылған. Сонымен қатар, заманауи оқытудағы инновациялық технологияларды тиімді, әрі нәтижелі өткізу үшін ұсыныстар мен қорытындылар ұсынылған.*
Кілт сөздер: *технология, заманау, жоғарғы оқу орны, білімгер, бәсеке, модуль, ақпарат.*

Аннотация. *В статье рассмотрены преимущества и недостатки современных инновационных технологий обучения. Кроме того, предложены рекомендации и выводы для эффективного и результативного проведения инновационных технологий в современном обучении.*
Ключевые слова: *технология, современность, высшее учебное заведение, обучающийся, конкуренция, модуль, информация.*

Annotation. *The article discusses the advantages and disadvantages of modern innovative learning technologies. In addition, recommendations and conclusions are proposed for the effective and efficient implementation of innovative technologies in modern education.*
Keywords: *technology, modernity, higher education institution, student, competition, module, information.*

XXI ғасыр – жаңа технологиялар ғасыры екендігі рас. Оған дәлел, соңғы уақыттағы білім беру жүйесінде орын алған өзгерістермен байланыстыруға болады.

Барлық дамыған елдердің сапалы бірегей білім беру жүйесі бар, қалыптасқан, тәжірибеде қолданылуда. «Ұлттық білім берудің барлық буынының сапасын жақсартуда бізді ауқымды жұмыс күтіп тұр» деп, елбасымыз өзінің «Қазақстан-2050: бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» жолдауында айтқандай, Қазақстан білім беру жүйесін бүкіл әлемдік білім кеңістігіне кіріктіруде [1]. Жыл сайын жаңа жобалар, бағдарламалар жүзеге асырылуда.

Қазір бүкіл әлемде индустриялық қоғамнан интерактивті қатынас жасауға оны жүзеге асыратын техникалық мүмкіндіктерді дамытып отыра алатын информациялық қоғамға, тасымалдау, тарату және пайдалану қызметтерін атқаратын жаңа қоғамға көшу процесі жүріп жатыр.

Issue 5(85) p. 4 ISSN 2524-0986

Себебі, «Жаңа инновациялық әдістер мен оқыту технологияларын қолдану» – оқыту сапасының нәтижесі.

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» заңында «Білім беру жүйесінің басты міндеті – ұлттық және адамзаттық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде адамдарды қалыптастыруға және кәсіби шеберлігін шыңдауға бағытталған білім алу үшін қажетті жағдай жасау: жаңа технологияларын енгізу, білім беруді ақпараттандыру, халықаралық, ғаламдық, коммуникациялық желілерге шығу» [2], – деп білім беру жүйесін одан әрі дамыту міндеттері жүктелген.

Бүгінгі күнгі инновациялық технологиялар – білім сапасын арттырудың кепілі. Ал, білім беру жүйесінің мақсаты – бәсекеге қабілетті маман дайындау. Мектеп – үйрететін орта, оның жүрегі – мұғалім, яки жоғарғы оқу орнының оқытушы екендігі сөзсіз. Ізденімпаз мұғалімнің шығармашылығындағы ерекше тұс – оның сабақты түрлендіріп, тұлғаның жүрегіне жол таба білуі. Ол өз кәсібін, өз пәнін, барлық шәкіртін, мектебін шексіз сүйетін адам. Өзгермелі қоғамдағы жаңа формация мұғалімі – педагогикалық құралдарды жетік меңгерген, тұрақты өзін-өзі жетілдіруге талпынған, рухани дамыған, толысқан шығармашыл тұлға құзыреті. Жаңа формация мұғалімі табысы, біліктері арқылы қалыптасады, дамиды. Нарық жағдайындағы мұғалімге қойылатын талаптар: бәсекеге қабілеттілігі, білім беру сапасының жоғары болуы, кәсіби шеберлігі, әдістемелік жұмыстағы шеберлігі деп танылған.

Осы айтылғандарды жинақтай келіп, жаңа формация мұғалімі – рефлекцияға қабілетті, өзін-өзі жүзеге асыруға талпынған әдіснамалық, зерттеушілік, дидактикалық-әдістемелік, әлеуметтік тұлғалы, коммуникативтілік, ақпараттық және тағы басқа құзыреттіліктердің жоғары деңгейімен сипатталатын рухани-адамгершілікті, азаматтық жауапты, белсенді, сауатты, шығармашыл тұлға.

Бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру үшін білім бағдарламасының негізгі мәселесі болып отыр. Ең бастысы – жеке тұлғаның қабілетін ашуға мүмкіндік беру. Жеке тұлғаны жан-жақы дамыту арқылы олардың бойынан біз:

1) Адамгершілікті, ізгілікті, дүниетанымды;
2) Белсенділікті, қабілетті тұлғаны;
3) Жоғары мәдениеттілікті көре аламыз.

К.Д. Ушинский: «Қызығушылықты туғызбайтын оқу бірте-бірте оқушының білімге деген құмарлығын жояды, ал тек қызығушылыққа негізделген оқу білім алушының еркін, күш-жігерін тәрбиелемесе мәнін жояды» [2], – делінген.

Нәтижеге бағытталған білім моделі мен басқарудың жаңа парадигмасы аясында жекелеген ұғымдар мен нормаларды және тиімді педагогикалық технологияларды меңгеру үшін педагогтардың кәсіби мәдениетін дамытуға бағытталған оқу қажеттіліктері туындылап отыр.

Біліктілік арттыру жүйесінде педагогтардың оқу қажеттіліктері нақты білімнің мәнін түсінуге, соның нәтижесінде өзіндік іс- әрекетке енуге және жеке өміріндегі тәжірибені жетілдіру мақсаттарына байланысты қалыптасады. Осы заманғы мұғалім оқуға үлкен потенциалдық мүмкіндіктермен келеді.

Сондықтан олардың функционалдық сауаттылықтарын кәсіби шеберлікпен ұштастыру үшін нәтижеге бағытталған білім беру үлгісінде мақсатты түрде білім беретін,

қалыптастыратын, дамытатын андрогогикалық процесс қажет. Басқаша айтқанда ересектерге арналған, жалпы және кәсіби білімнің қажеттілігін дамыту, ғылым, білім мен мәдениет жетістіктері арқылы адамдардың жалпы мәдениеті мен әлеуметтік белсенділікті дамытуға бағытталған танымдық іс-әрекетке ынталандыру үшін білім беру. Қазіргі білім беру парадигмасы «білікті адамға» бағытталған білімнен «мәдениет адамына» бағытталған білімге көшуді көздейді. Бұл білім беру жаңаша ұйымдастыру – оның философиялық, психологиялық, педагогикалық негіздерін, теориясы мен тәжірибесін тереңірек қайта қарауды қажет етеді.

Сондықтан бүгінгі күні еліміздің білім жүйесінде оқыту үдерісін тың идеяларға негізделген жаңа мазмұнын қамтамасыз ету міндеті тұр.

Француз қайраткері «Адамға оқып – үйрену өмірде болу, өмір сүру үшін қажет», – дегендей оқыту процесін технологияландыру, осыған сәйкес оқу бағдармаларын жасау, ғалымдар мен жаңашыл педагогтардың еңбектерімен танысу жұмыстары мұғалімдердің үздіксіз ізденісін айқындайды. Жаңа педагогикалық технологиялардың негізгі мәні пассивті оқыту түрінен активті оқытуға көшу оқу танымын ұйымдастырудағы бастамашылдығына жағдай туғызу, субьективтік позицияны қалыптастыру.

Білім сапасын арттыру және нәтижеге бағытталған үлгіге беталуы барысында мұғалімдер мемлекеттік стандарт берілген нәтижелерге жетуде кәсіби шеберлікпен меңгерген зерттеу біліктері мен дағдылары нәтижесінде проблеманың шешімін таба алатын, ақпараттық – коммуникативті мәдениеті жоғары тұлғалық-дамытушылық функцияны атқарады. Қазіргі заман адамның осы құзыреттілікті меңгере отырып тек «Кәсіби икемділігін оңтайландыруды қамтамасыз ету ғана емес, іске асырылу мүмкіндігін « үнемі оқып – үйрену және өзін-өзі жасау талабын қалыптастыра алады.

Қазақстандағы білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы жобасында Қазақстанда оқитындарды сапалы біліммен қамтамасыз етіп, халықаралық рейтингілердегі білім көрсеткішінің жақсаруы мен қазақстандық білім беру жүйесінің тартымдылығын арттыру үшін, ең алдымен, педагог кадрлардың мәртебесін арттыру, олардың бүкіл қызметі бойына мансаптық өсуі, оқытылуы және кәсіби біліктілігін дамытуды қамтамасыз ету, сондай-ақ педагогтердің еңбегін мемлекеттік қолдау мен ынталандыруды арттыру мәселелеріне үлкен мән берілген [3]. Біз аталмыш бір бағдарламамен шектеліп қалмайтынымыз анық. Бүгінгі күні біліктілікті арттырудың мүмкіндіктері жеткілікті. Біз оны онлайн, оффлайн форматта өзімізге ыңғайлы дәрежеде жетілдіре аламыз.

Білімнің сапалы да, саналы түрде берілуі білім беру жүйесіндегі педагогтердің, зиялылар қауымының деңгейіне байланысты. Дәстүрлі білім беру жүйесінде білікті мамандар даярлаушы кәсіби білім беретін оқу орындарының басты мақсаты – мамандықтарды игерту ғана болса, ал қазір әлемдік білім кеңестігіне ене отырып, басекеге қабілетті тұлға дайындау үшін адамның құзырлылық қабілетіне сүйену арқылы нәтижеге бағдарланған білім беру жүйесін ұсыну – қазіргі таңда негізгі өзекті мәселелердің бірі. Жалпы алғанда «құзырлылық» ұғымы жайлы ғалым К.Құдайбергенова «Құзырлылық ұғымы – соңғы жылдары педагогика саласында тұлғаның субъектілік тәжірибесіне ерекше көңіл аудару нәтижесінде ендіріліп отырған ұғым.

Құзырлылықтың латын тілінен аудармасы «сompetens» белгілі сала бойынша жан-жақты хабардар білгір деген мағынаны қамти отырып, қандай да бір сұрақтар төңірегінде беделді түрде шешім шығара алады дегенді білдіреді» деп көрсетеді. Б. Тұрғанбаева «…өзінің практикалық әрекеті арқылы алған білімдерін өз өмірлік мәселелерін шешуде қолдана алуын – құзырлылықтар деп атаймыз » деп анықтаса, Ресей ғалымы Н. Кузьминаның көзқарасы бойынша, «Құзырлылық дегеніміз – педагогтің басқа бір адамның дамуына негіз бола алатын білімділігі мен абыройлығы», – деп атап көрсеткен.

Латын тіліндегі «competence» сөзін ғалым К.Құдайбергенова «Құзырлылықты білімін, біліктілігін, дағдысын, тұлға мінез-құлқын, ең бастысы тұлға мүмкіндігін бағалаудың критерийі мақсатында қарастыру құзырлылық маңызын толық аша алады. Олай болса, құзырлылық, нәтижеге бағдарланған жаңа білім беру жүйесінің сапалық критерийі ретінде әлеуметтік және өмірлік көзқарастарды есепке алу қажет» деп жазса, Б.Тұрғанбаева «Құзырлылыққа бағытталған оқыту үрдісінде тәжірибелік жолмен мәселені шешу мүмкіндігі молаяды. Осы жағдай біліктілікті арттырудағы екінші үлгіге көшірудің негізі бола алады. Өйткені,құзырлылыққа бағытталған үлгіде білім алушылардың өздерін ұйымдастыру – басты мақсаты», – деген пікір қалдырған [4]. Яғни, сапалы білім берудің нәтижесінде білім алушы жеткілікті деңгейде, алған білімін тәжірибе кезінде еш қиындықсыз жүзеге асыра алатындығында. Мысалы, мектепте жақсы оқыған оқушы, өсе келе ұстазы секілді ұстаз болуды арманауы деген сияқты. Нәтижесінде, ұстазына қарай шәкірт тәрбие алады не болмаса отбасы, ортасының әсер етуіне қарай, баланың көзқарасы, болашақ іс-әрекеті жүзеге асырылады.

Бүгінгі таңда білім беру үрдісінде 50-ден аса түрін қолдану әр мұғалім еншісінде.

Өз тәжірибемізде білім берудің мынадай технологияларын үнемі қолданамыз:

- деңгейлік тапсырмалар арқылы оқыту технологиясы;
- дамыта оқыту технологиясы;
- ақыл-ой, іс-әрекеттердің кезей бойынша қалыптасу технологиясы,
- танымдық іс-әрекеттерді жандандырудың тәсілдерін оқыту технологиясы;
- ынтымақтастықта оқыту технологиясы.

Аталған оқытудағы технологиялар жиі қолданыста. Жаңа технологиямен жұмыс істеу үшін төмендегідей шарттар қажет, мысалға:

- оқу үрдісін белсендіру және басшылыққа алу;
- білім алушылардың ғылыми-әдістемелік, оқыту-әдістемелік, ұйымдастырушылық себептеріне үнемі талдау жасап, назарға алу;
- жаңа Модульдік технология;
- пәндік білім стандартымен танысу [7, 22 б.].

Осы шарттарды ұдайы ескеріп жүретін болсақ, педагогика ғылымы жаңа технологияны тиімді пайдаланумен ерекшеленеді. Білім беру барысында оқыту, тәрбиелеу бағыттарын инновациялық жолмен жетілдіруіміз қажет. Білім алушылардың өзіндік жұмыстарының орындалуын ұдайы бақылауда ұстау қажет, себебі өзіндік жұмысты орындай алған білімгер, оны тәжірибед еркін жүзеге асыра алатыны анық. Оған мынадай жүйені ұсынуға болады:

1. Кезең; оқып-үйрену;

2. Кезең; меңгеру;
3. Кезең; өмірге ендіру;
4. Кезең; дамыту.

Сонда, жаңа педагогикалық технологиялардың мақсатын анықтай аламыз, атап айтқанда оқытуды ізгілендіру, яғни оқу құралдары оқушылардың өздігінен танымдық іс-әрекетін жүргізе алатындай болуы керек. Жаңа педагогикалық технология түрлері өте көп. Олардың тарих сабағында оқытуда тиімді пайдалану педагог шеберлігіне байланысты.

Оқу үрдісінде бүгінгі күні жиі қолданылатын технология ол – презентациялар технологиясы. Бұл технология, бір жағынан оқушыларға сабақтағы жаңа материалды (бейнелеулер, фотографиялар, дидактикалық материалдар, т.с.с.) көрнекті көрсету құралы болатын болса, екінші жағынан оқытушыларға осы материалды дайындауды және оны қолдану процесін де жеңілдетеді.

Алдынала жүргізілген, даярланған презентациялар білім алушының пәнге деген қызығушылығын тудырады және ең бастысы – оқытушы жаңа ақпаратты ақпараттық желілік технологияларды тиімді пайдалануды дағдыға айналдырады. Презентация технологиясы тәсілінің артықышығы – көзбен көреді, оқиды, ойын жеткізе алады. Кемшілігі – оқытушы жақсы дайындалған, сапасы жоғары презентация жасау үшін көп уақытын жұмсайды.

1-кесте. Ақпараттық технологияны қолдану білім алушыға не береді?

Білім алушының оқи материалдарын жиі қайталу мүмкіндгі өсумен қатар, шығармашылық шеберлігінің артуына жағдай туғызады, олардың оқуға деген қызығушылығын арттырады және тапсырма уақытылы орындалады. Ғылыми-зерттеу жұмыстарымен айналысуға көмектеседі, уақытты үнемдейді, қайталау мүмкіндігін кеңейтеді, орындаған жұмыстарының қателерін бірден көреді.

XXI ғасыр – қоғамымыз дамудың жаңа кезеңіне көшіп келеді, бұл кезең ақпараттық кезең, яғни компьютерлік техника мен оған байланысты барлық ақпараттық коммуникациялық технологиялар педагогтар қызметінің барлық салаларына кіріктіріліп, оның табиғи ортасына айнылуда [5]. «Білім берудегі АКТ», «оқытудың жаңа ақпараттық

Issue 5(85) p. 4 ISSN 2524-0986

технологиялары», «компьютерлік оқыту технологиялары» және тағысын сондай тіркестерпен тығыз байланысты болуда.

Аталған инновациялық технологиялардың түрлері қазіргі жағдайда жоғары оқу орнының оқу процесінде қолдануға өте тиімді. Білім берудің мемлекеттік стандарттарында анықталған оқытудың мазмұнына ешбір нұсқан келтірмейді, керісінше оқу пәндерінің бағдарламасында көрсетілген мақсатқа оқытудың бұрыннан қалыптасқан әдістерімен өзара бірлікте қол жеткізуге мүмкіндік береді.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ:

1. https://www.tilalemi.kz/article/1567//zhana innovasialic adicter men tehnologialardi koldany.
2. Сагатбекова А.Е. https://plani.kz/sabakta zhana tehnologiya element terin pajdalanu arkyly bastauyish synypoushy-lary ny bilim sapasyn artty ru//»Sabakta zhana tehnologia elementterin paidalany arkily cinip okuchilarinin bilim capasin arttiry».
3. https://kk.wikipedia.org/wiki/ Zhana bilim beru salasy//Zhana bilim beru salasi
4. Бабатаева Б.П. http://orleu-uko.kz/journal/?p=839//Bilim beru salasin arttirudagi zhana tehnologialardin manizdiligi»
5. Антаева Т.Р. https://articlekz.com/kk/article/28667// zhana tehnologialardin turleri zhane oni koldanu astarlari.
6. Г. Такишева. «Moduldic okatu tehnologiasin paidalanudin timdiligi», // Bilim. Almata, № 4, 2009ж., (14-17 б.).
7. І. Мухамбетова. «innovasialic tehnologialardin oky urdisinde paidalany». // Bilim. Almata, № 3, 2010 ж., (41-44).

ACTUAL SCIENTIFIC RESEARCH IN THE MODERN WORLD

May 2022

ISSUE 5(85)

Part 4

Publisher allows authors to retain their copyrights.
No part of the publications may be reproduced without prior permission of the Publisher.
All authors take public responsibility for the content presented in the manuscript.

Executive Editor-in-Chief: PhD Oleh M. Vodianyi
Design: A. Vovkodav

Founders: Non-governemental organization «The Institute for social transformation»
№1453789, 02/17/2016

Subscribe to print 04.06.2022.
Format 60x84 1/16.
Edition of 100 copies
Printed by: sole proprietor "Kravchenko Ia.O."
B01 №560015
03039, Ukraine, Kyiv, prosp. V. Lobanovskogo, 119
phone. +38 (044) 561-95-31

Editorial board address:
08400, Ukraine, Kyiv Region, Pereiaslav,
Bohdana Khmelnitskogo str, 18
phone: +38 (063) 5881858
https://iscience.in.ua
e-mail: iscience.in.ua@gmail.com